

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työttömyys-
etuuksien rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muut-
tamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan, että yliopistot maksaisivat alempaa työnantajan työttömyysvakuutusmaksua vuosina 2010—2011. Esitys liittyy vuoden 2010 alussa voimaan tulevaan yliopistouudistukseen, jonka seurauksena yliopistoille tulee velvollisuus maksaa työttömyysvakuutusmaksuja. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 12 §:ssä säädetään työnantajan velvollisuudesta maksaa työttömyysvakuutusmaksua. Säännöksen mukaan työnantaja, joka tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaan on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, on velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun. Maksu peritään lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksun yhteydessä. Velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on soveltuvin osin valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/1987).

Työttömyysetuuksien rahoituksessa annetun lain 12 §:n 3 momentissa on säädetty poikkeuksista maksuvelvollisuuteen. Säännöksen mukaan työnantaja ei ole velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksua seuraavien henkilöiden osalta:

1) työntekijä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaiseen kauppaa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa;

2) työntekijä, joka työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 1 momentin perusteella ei ole oikeutettu työttömyysturvaetuuksiin tai joka 65 vuotta täytettyään on oikeutettu työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyysturvaetuuksiin;

3) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies;

4) avoimen yhtiön yhtiömies;

5) työntekijä, jonka osalta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa sovellettava vakuutusmaksujärjestelmä ei perustu työnantajan maksamaan palkkasummaan (kiinteämaksuiset);

6) työntekijä, joka päätointaansa varten on yrittäjien eläkelain (468/1969) tai maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaisesti velvollinen ottamaan sanottujen lakien mukaisen vakuutuksen.

Työttömyysvakuutusmaksun suuruudesta säädetään lain 18 §:ssä, jossa säädetty työttömyysvakuutusmaksun määrästä ja perusteista, joiden mukaan työttömyysvakuutusmaksun määrä vahvistetaan vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Vuonna 2009 työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,65 prosenttia palkasta palkkasumman 1 788 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,7 prosenttia. Vuonna 2010 työnantajana alempi työttömyysvakuutusmaksu on 0,75 prosenttia ja ylempi 2,95 prosenttia.

Esityksessä ehdotetaan, että yliopistot maksaisivat alempaa työnantajan työttömyysvakuutusmaksua vuosina 2010–2011.

Yliopistouudistuksen lähtökohtana on, että yliopistojen taloudellinen tilanne ei heikkene uudistuksessa. Esityksellä pyritään osaltaan turvaamaan yliopistojen taloutta siirtymävaiheessa.

2 Esityksen vaikutukset

Vuoden 2009 alussa yliopistojen budjetti-rahoitteisen toiminnan palkkasumma oli 1,4 miljardia euroa. Yliopistojen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun määrä 0,75 prosenttia palkkasummasta olisi vuosina 2010 ja 2011 vuositasolla noin 10,5 miljoonaa euroa. Ilman lakiehdotusta yliopistojen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun määrä vuoden 2009 alun palkkasummalla laskettuna olisi vuonna 2010 noin 40 miljoonaa euroa.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu opetusministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Esityksestä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, yliopistoilta ja työttömyysvakuutusrahastolta sekä keskeisiltä työmarkkinajärjestöiltä.

Valtiovarainministeriö on puoltanut esitystä. Yliopistot ovat pitäneet esitystä välttämättömänä, mutta edellyttäneet samalla, että

kaikki lisämaksuvelvoitteet tulee kompensoida yliopistoille täysimääräisesti. Työttömyysvakuutusrahasto ja työmarkkinajärjestöt eivät ole kannattaneet ehdotusta, vaan ovat esittäneet yliopistojen rahoituksen lisäämistä niin, että se kattaa koko työttömyysvakuutusmaksun. Lausuntokierroksen jälkeen esitystä on muutettu siten, että säännöksessä ei mainittaisi tiettyä prosenttilukua, vaan säännöksen mukaan yliopistot maksaisivat alemmaa työnantajan työttömyysvakuutusmaksua.

4 Voimaantulo ja soveltaminen

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010 ja olevaksi voimassa 31 päivään joulukuuta 2011.

Lakia sovellettaisiin vuosien 2010—2011 työttömyysvakuutusmaksuihin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työttömyysetuuksien rahoituksesta 24 päivänä heinäkuuta 1998 annettuun lakiin (555/1998) väliaikaisesti uusi 18 a seuraavasti:

18 a §

*Yliopistojen työttömyysvakuutusmaksun
suuruus*

Sen estämättä, mitä 18 §:ssä säädetään työnantajan työttömyysvakuutusmaksusta, yliopistot maksavat 18 §:n mukaista alempaa työnantajan työttömyysvakuutusmaksua. Yliopistoista säädetään yliopistolaissa (558/2009).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010, ja se on voimassa 31 päivään joulukuuta 2011.

Tätä lakia sovelletaan vuosien 2010—2011 työnantajan työttömyysvakuutusmaksuun.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Opetusministeri *Henna Virkkunen*